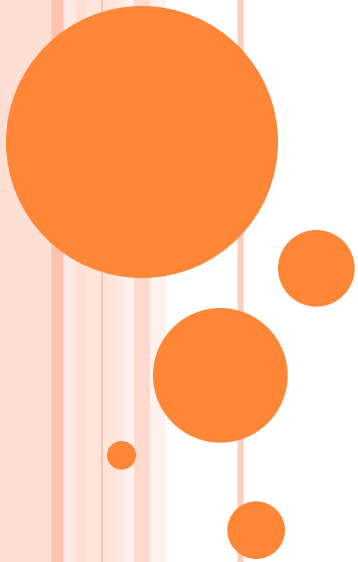

ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ ТКАНИН РОСЛИННОГО ОРГАНІЗМУ.

- ▣ *1. Утворювальні(твірні)тканини та їх функції.*
- ▣ *2. Види покривної тканини*
- ▣ *3. Види і функції основних тканин*
- ▣ *4. Механічні тканини*
- ▣ *5. Провідні тканини та їх функції*
- ▣ *6. Видільні тканини та їх функції.*

- ▣ *1. Утворювальні (твірні) тканини та їх функції.*
- ▣ **Твірні тканини називають меристемами.**
- ▣ Твірні тканини складаються з дрібних , щільно прилеглих одна до одної клітин , які мають **тоненькі стінки , велике ядро і позбавлені вакуоль.**

- Твірні тканини не мають міжклітинної речовини .
- При дозріванні клітини меристеми перетворюються в клітини інших типів тканин.
- Завдяки поділу клітин твірних тканин рослини ростуть.

- Залежно від положення в тілі рослини меристеми бувають
- ✓ **апикальними або верхівковими** , які містяться на верхівках пагонів і коренів, і забезпечують ріст в довжину.

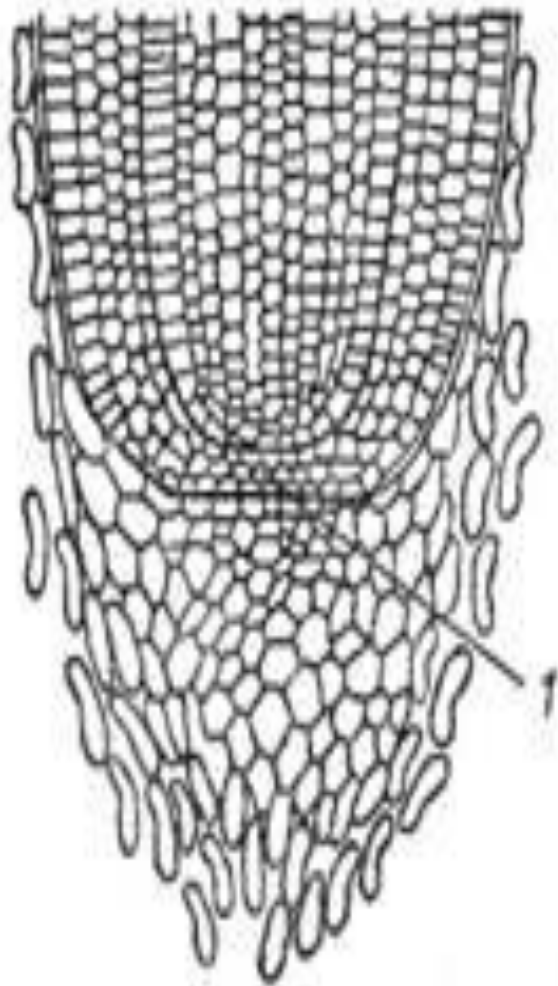
✓ **інтеркалярними** або **вставними**
забезпечують ріст у довжину
пагонів і листків, вони знаходяться
у міжвузлях стебел і листків

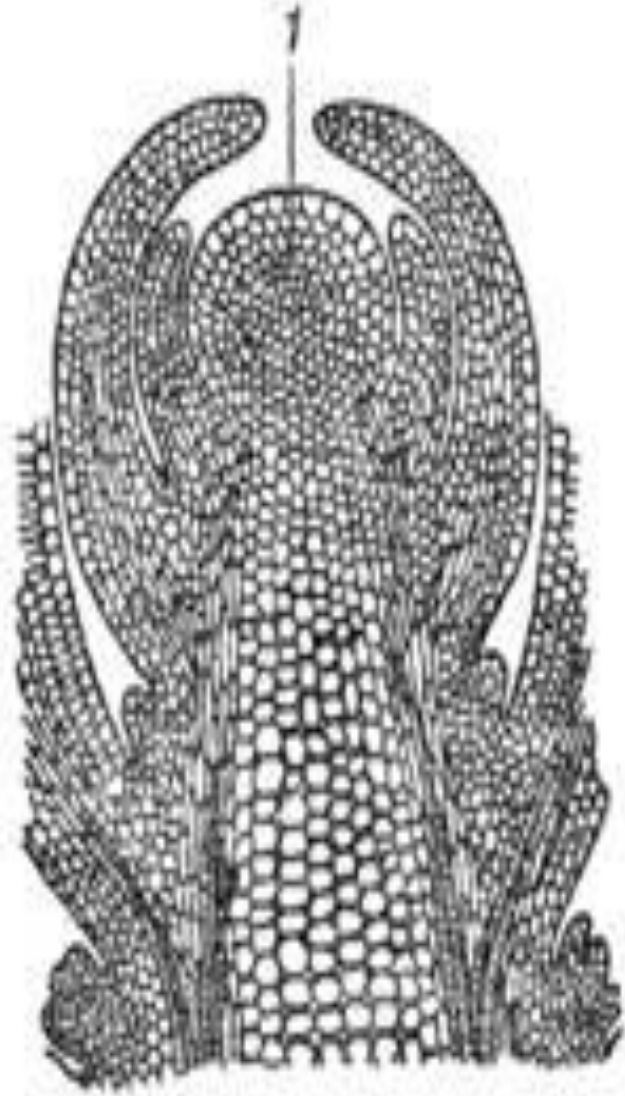
- ✓ **латеральними** або бічними , які забезпечують потовщення стебла і кореня.
- ✓ **рановими** або травматичними , які утворюються в місцях пошкодження рослини і виробляють клітини , що закривають пошкоджені місця.

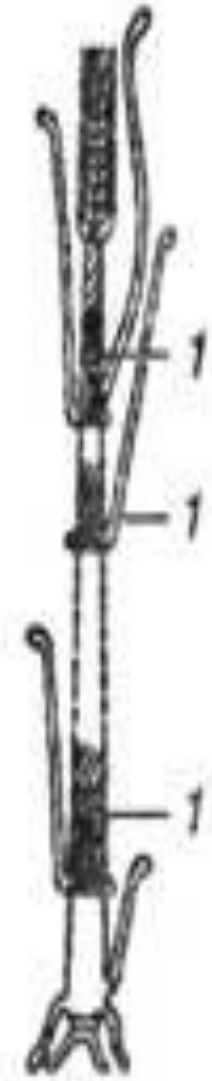

a

b

c

Твірна тканина

2. Види покривної тканини

- Зовні органи рослин (як вегетативні так і генеративні) вкриті покривними тканинами.

Функції покривних тканин:

- захищають організм від негативних зовнішніх впливів,
- забезпечують зв'язок з довкіллям,
- регулюють процеси газообміну та випаровування води.

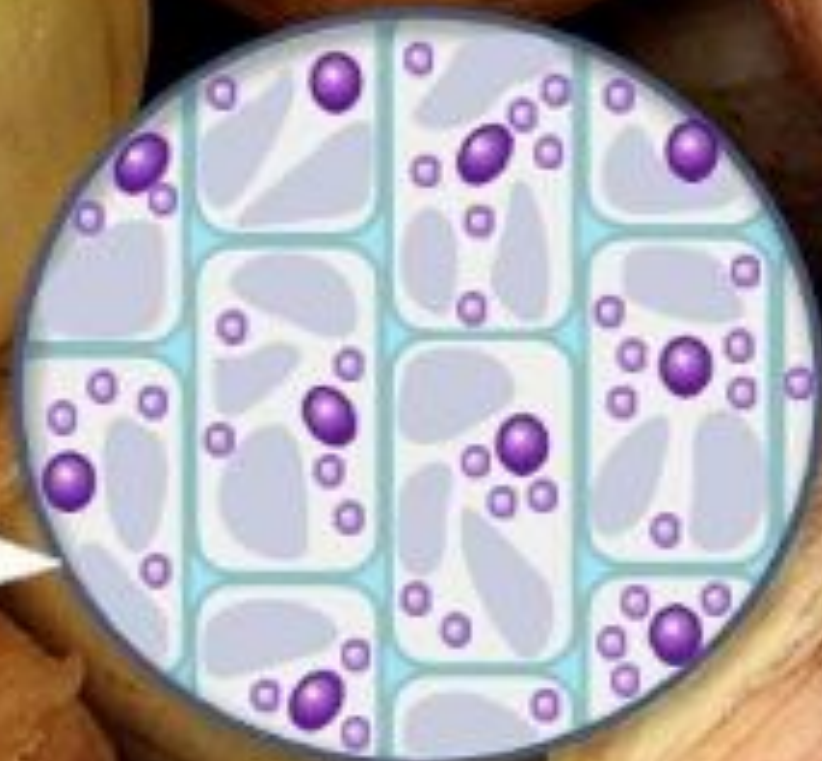

Види покривної тканини

- первинна покривна тканина (епідерма або шкірка)
- вторинна(корок)
- первинна одношарова поверхнева тканина кореня(епіблема або ризодерма).

Покривна тканина

- ▣ *Епідерма* – первинна покривна тканина, що міститься на листках, пагонах, квітах, насінні.
- ▣ Епідерма складається з одного чи кількох шарів прозорих , безбарвних живих клітин , **які щільно прилягають одна до одної, міжклітинна речовина повністю відсутня.**

- **Більшу частину клітин епідерми займає вакуоля , а цитоплазма має вигляд пристінкового шару , в якому міститься ядро.**

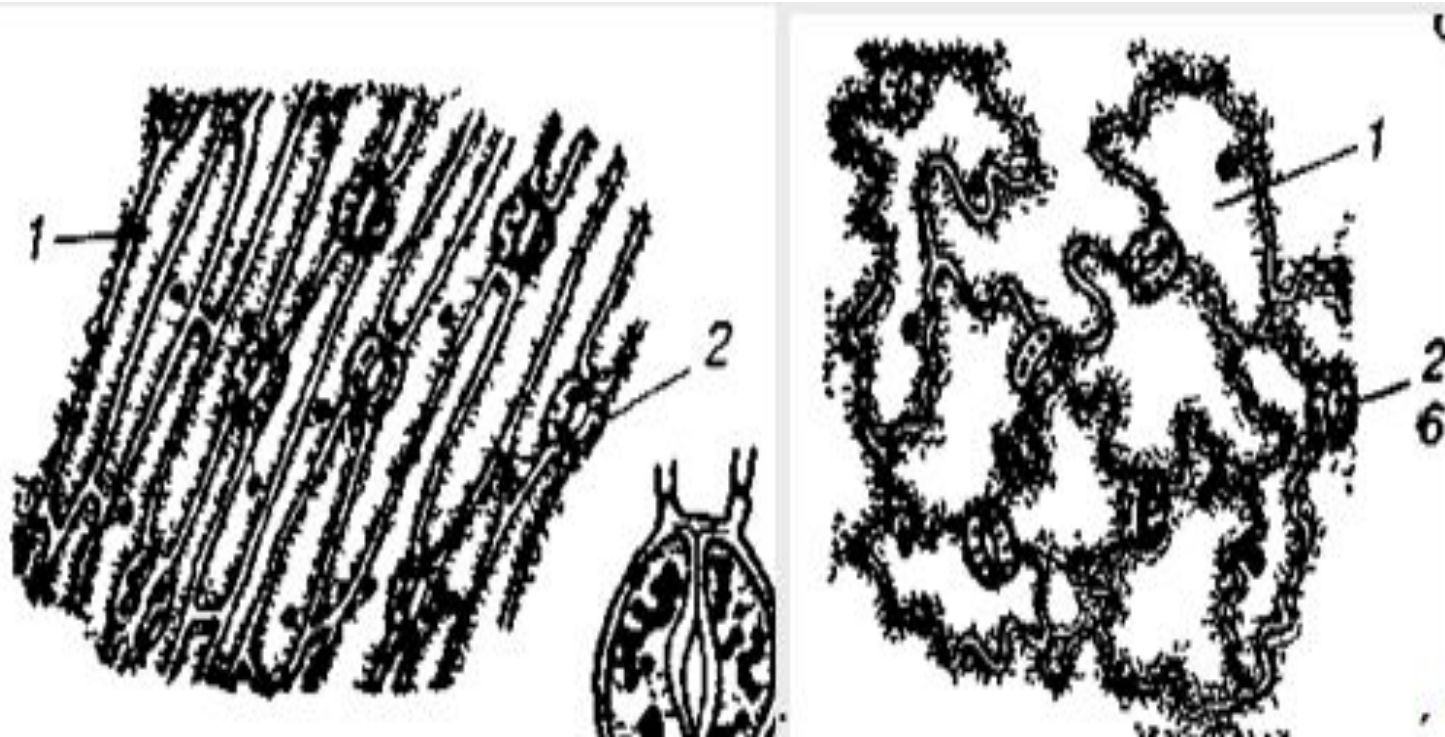

- Ззовні епідерма вкрита **кутикулою**, яка запобігає випаровуванню води і захищає рослину від надмірного впливу забрудненого повітря.
- *Епідерма листя* має спеціальні клітини з **продихами**, через які рослина здійснює газообмін.

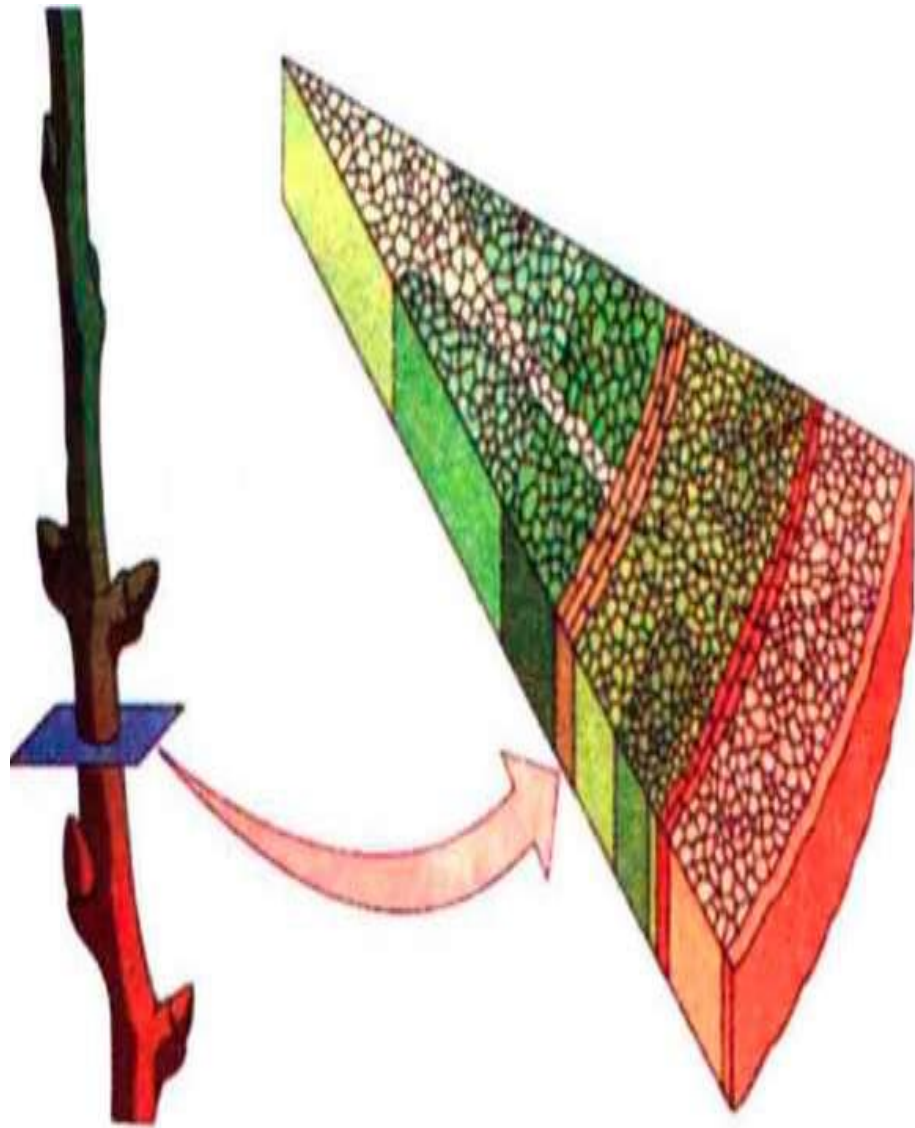
- Продихи утворені двома клітинами бобоподібної форми , що містять хлоропласти тому забарвлені в зелений колір
- Продихи містять щілини , які відкриваються під час фотосинтезу і закриваються після його завершення.

1-клітини епідерми
2-продих

- На епідермі є *волоски* утворені видовженими клітинами.

Функції волосків епідерми:

- захищають рослину від надлишкових витрат вологи
- захищають рослину від виїдання тваринами(кропива)
- виконують секреторну функцію.

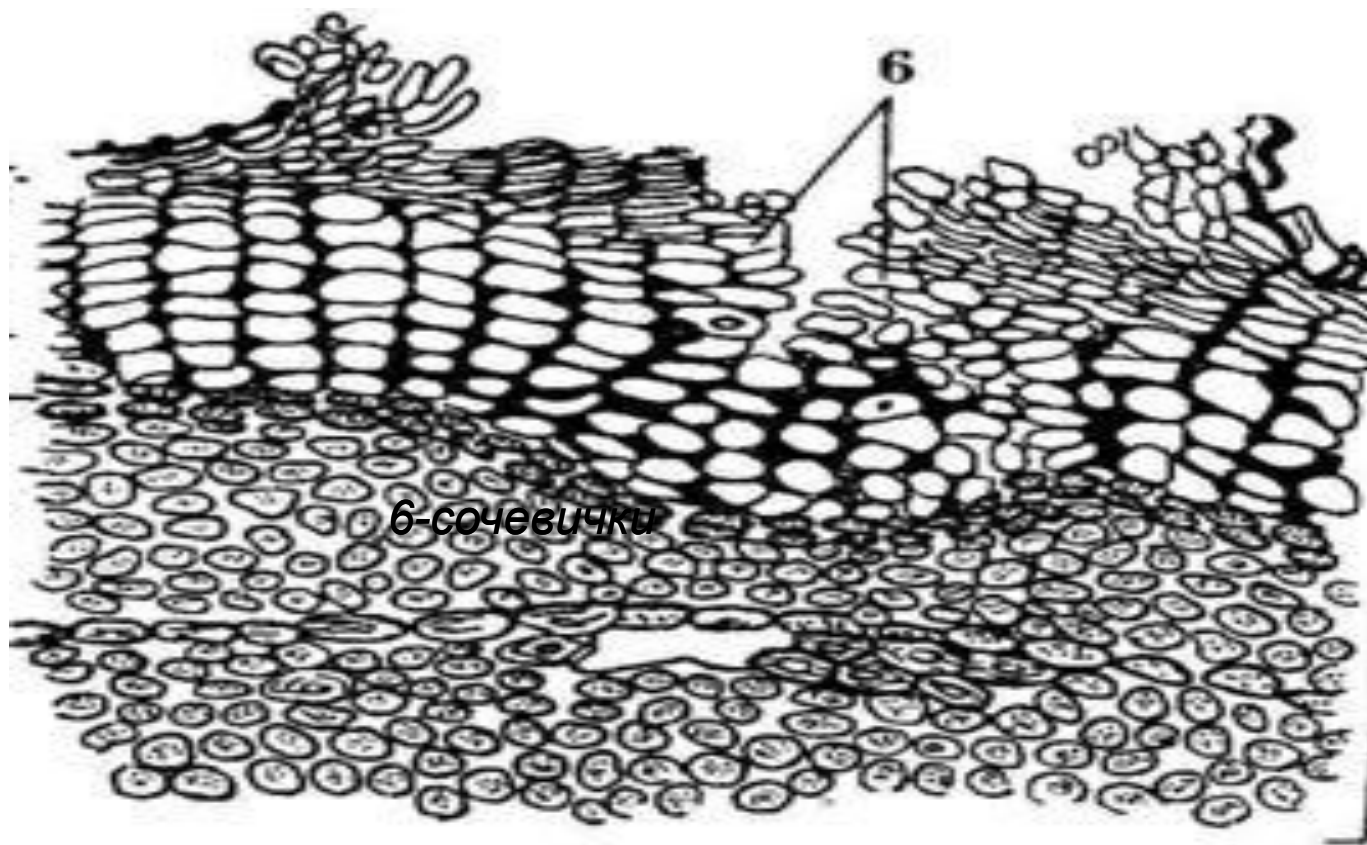

- ▣ **Корок** утворюється на місці епідерми у багаторічних трав'янистих і деревних рослин.
- ▣ Корок утворений видовженими клітинами , які щільно прилягають одна до одної і розташовані в багато шарів.

- Стінки коркових клітин потовщені просочені ліпідами і непроникні для газів і води.
- На поверхні корка є *сочевички* через які відбувається газообмін . Вони мають вигляд горбиків із щілиною посередині.

б-сочевички

3. Види і функції основних тканин

- Основна тканина складається з живих клітин, які мають тонкі стінки. Між клітинами є великі міжклітинники.

- Залежно від особливостей будови і функцій розрізняють такі види основної тканини:
- хлорофілоносна або асиміляційна
- запасуюча
- повітроносна

- ▣ *Асиміляційна основна тканина*
побудована клітинами , які містять хлоропласти.
- ▣ Вона розміщена в зелених частинах під покривною тканиною. Основна функція – фотосинтез.

ОСНОВНАЯ ТКАНЬ РАСТЕНИЙ

НАЗВАНИЕ
ТКАНИ

Сосновая

ФУНКЦИИ

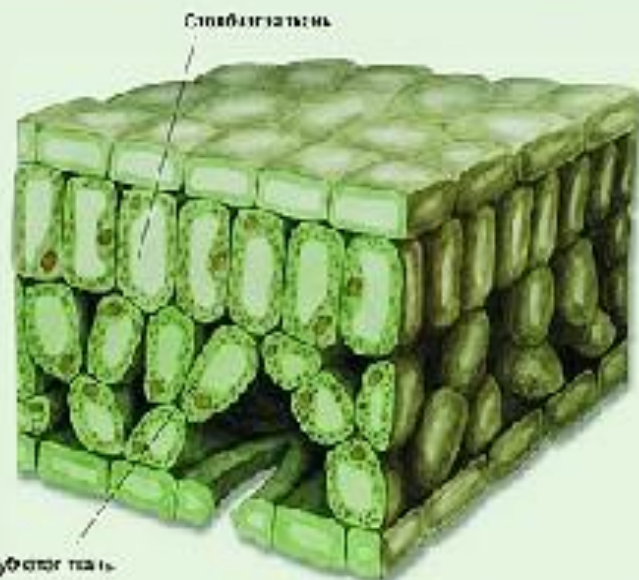
Собразование
и накопление
питательных
веществ

ОСОБЕННОСТИ
СТРОЕНИЯ

Клетки живые,
крупные,
неправильной
формы,
расположены
рыло,
вакуоли есть

МЕСТО-
РАСПОЛОЖЕНИЕ

Мякоть листьев,
стеблей
и корней

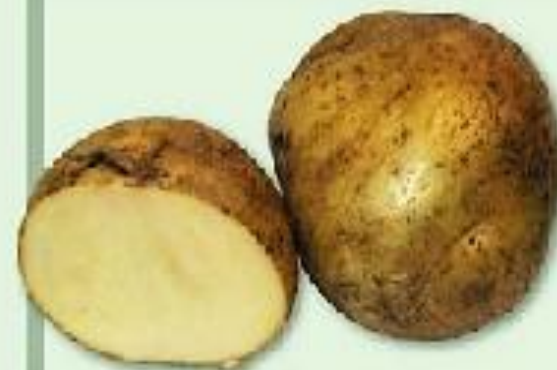
АСИММЕТРИЧЕСКАЯ ТКАНЬ

Органические вещества

ЭТА АСИММЕТРИЧЕСКАЯ ТКАНЬ

- ▣ *Запасаюча основна тканина* міститься у всіх частинах рослини . Її клітини містять лейкопласти , іноді хлоропласти.
- ▣ Функція – накопичення запасних поживних речовин , а в рослин і води.

Основная ткань

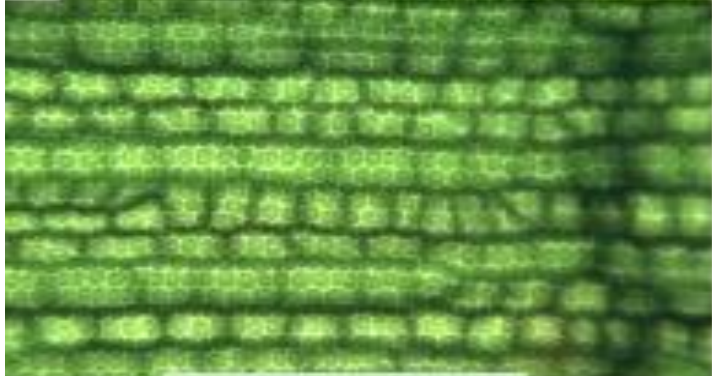

- ▣ *Повітроносна основна тканина*
найкраще розвинена у рослин , які живуть у середовищі з низьким вмістом кисню, і на ущільнених ґрунтах.
- ▣ заповнена газом , дає змогу водним рослинам або їх частинам утримуватись на поверхні або в товщі води.

Функції:

- ▣ газообмін
- ▣ секреторна

*асиміляційна
паренхіма*

*повітроносна
паренхіма*

4.Механічні тканини

- Механічні тканини складаються з живих або відмерлих клітин.

Функції:

- забезпечують міцність рослини,
- здатність протидіяти дії тяжіння власних органів, вітру, дощу, снігу.
- відіграють в рослині роль скелету.

- Клітини механічних тканин мають сильно потовщені клітинні стінки, які навіть після відмирання протопласту продовжують виконувати свою функцію.

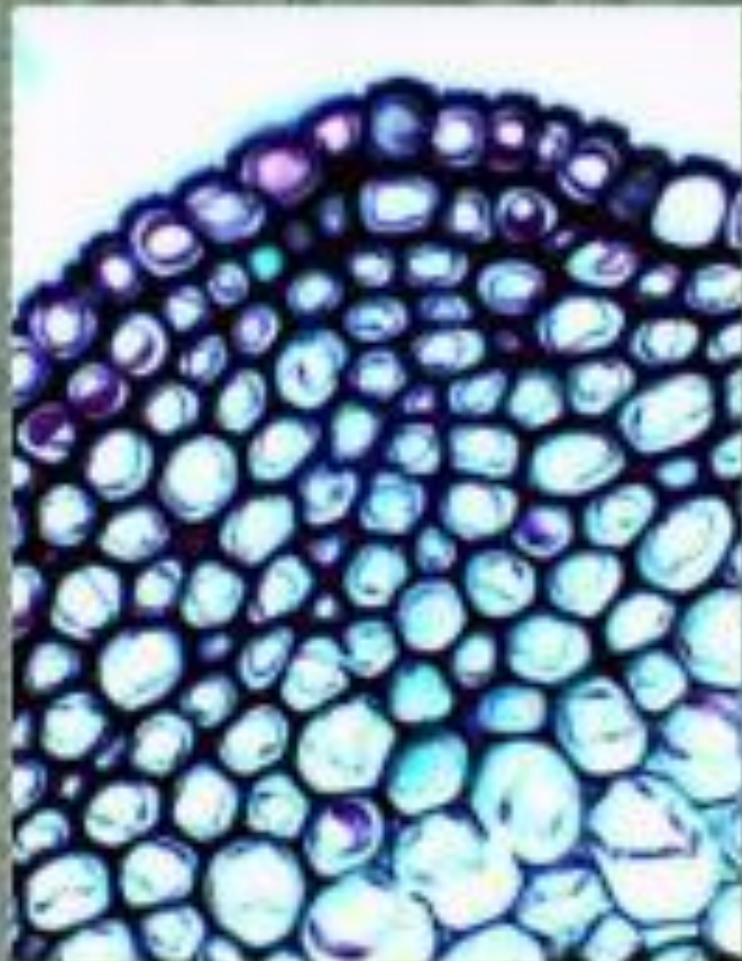

- *Живі клітини механічної тканини називають **коленхіма** - має нерівномірно потовщені стінки, витягнуті в довжину, мають хлоропласти, розташовані під покривною тканиною.*
- Розвивається в стеблах та черешках листя дводольних рослин . В коренях її зазвичай немає.

- В залежності від характеру потовщення стінок розрізняють такі види коленхіми :
- кутова (потовщення по кутах клітини),
- пластинчата(утворює в стеблі суцільне кільце),
- пухка (потовщення там, де клітини прилягають до міжклітинного простору) .

Колемхіма — жива механічна тканина у рослин, яка розташовується безпосередньо під епідермісом.

Клітини колемхіми зростають у вигляді зернистої маси під епідермісом. З часом клітини можуть виконувати опорну функцію.

- *Відмерлі клітини механічної тканини називають **склеренхіма**.*
- Це найважливіша механічна тканина наземних рослин.
- Склеренхіма розвинута у всіх вегетативних органах однодольних, і дводольних рослин. Клітини склеренхіми мають однорідно потовщені здерев'янілі стінки.

Клітини склеренхіми бувають двох типів :

- у вигляді видовжених клітин — волокон з рівномірно потовщеними здерев'янілими оболонками. Розташовані у стеблі у вигляді окремих пучків(льон).
- у вигляді округлих або паличковидних кам'янистих клітин(склереїди). Вони розміщені у плодах(оболонка кісточки вишні , сливи)

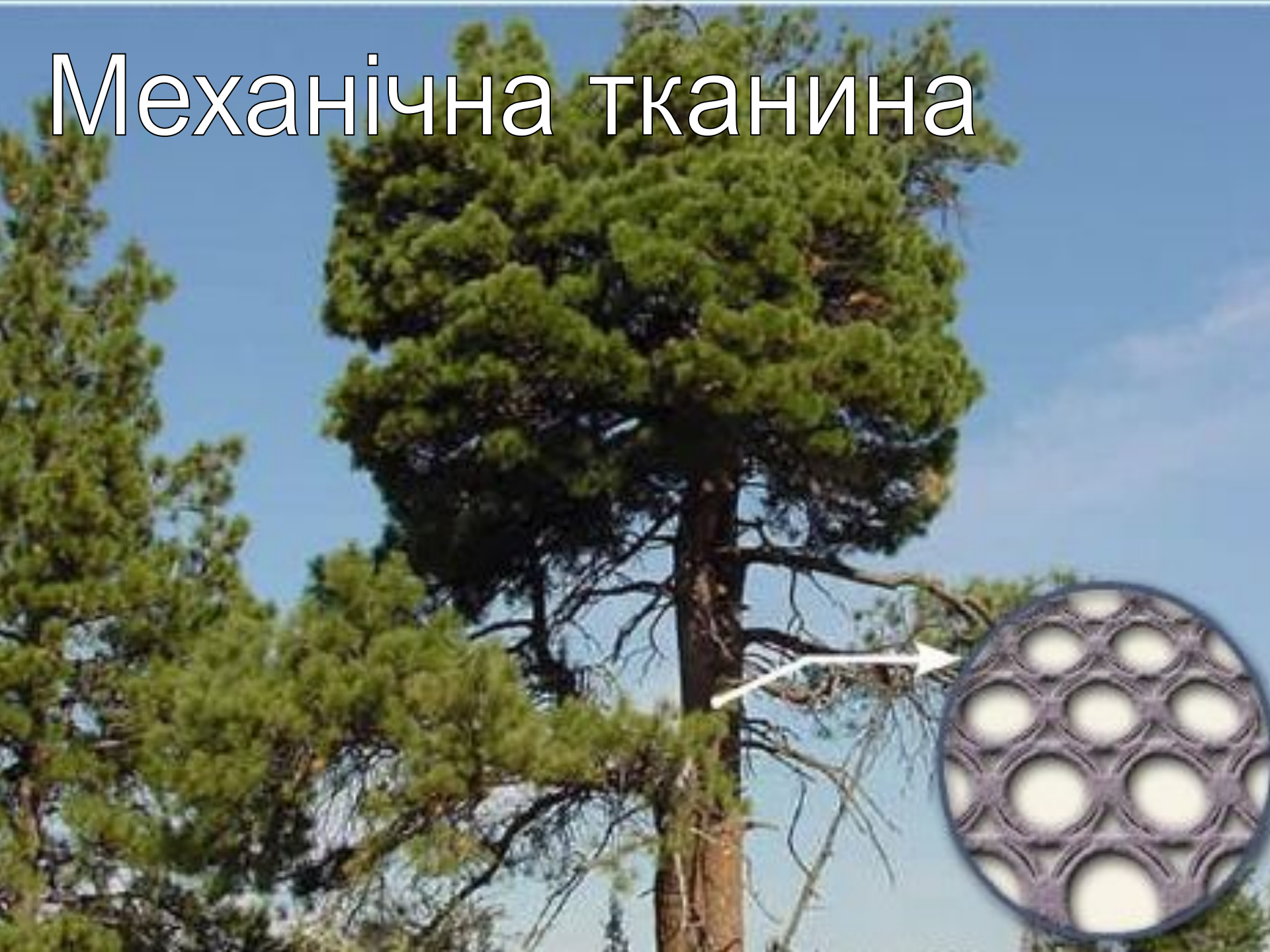

Механическая ткань

Механічна тканина

▣ *5.Провідні тканини та їх функції*

- ▣ Провідна тканина служить для пересування по рослині розчинених у воді поживних речовин.

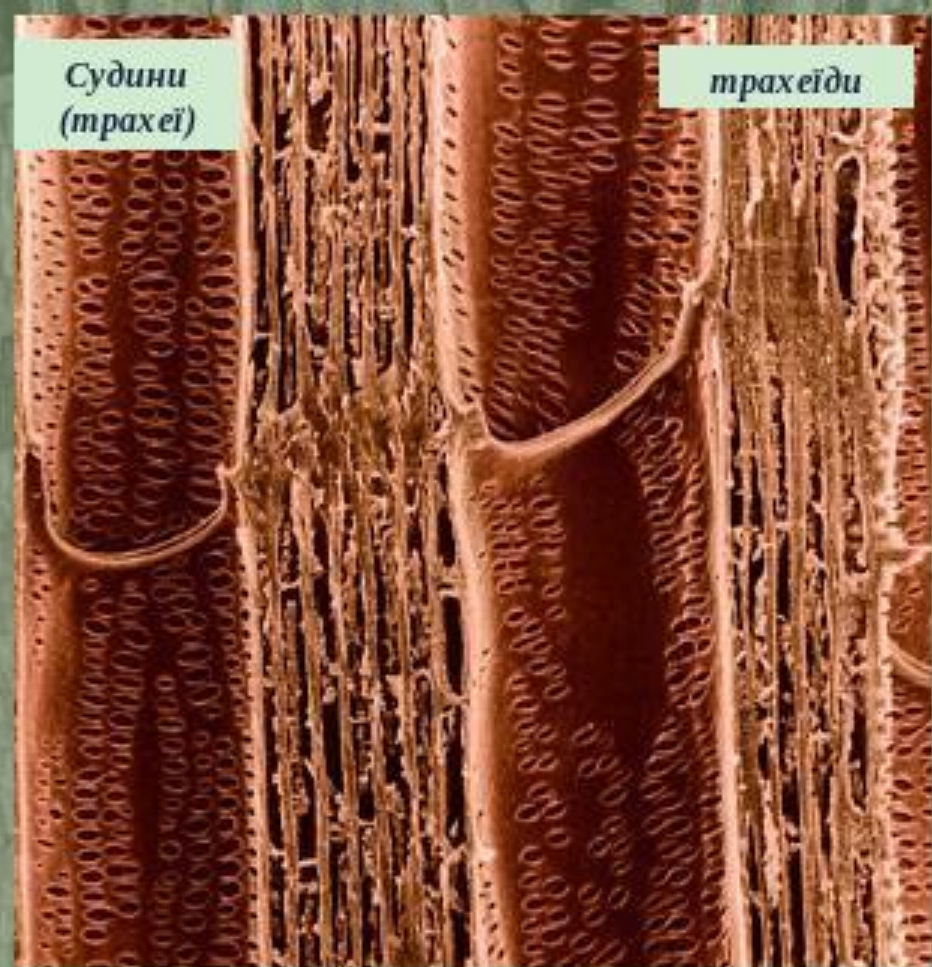
- Від кореня до листа рухається **висхідний (транспіраційний) потік** водних розчинів солей(ксилема).
- **Нисхідний (асиміляційний) потік** органічних речовин направляється від листа до коренів(флоема).

▣ *Ксилема* складається з:

відмерлих клітин – судин і трахеїд

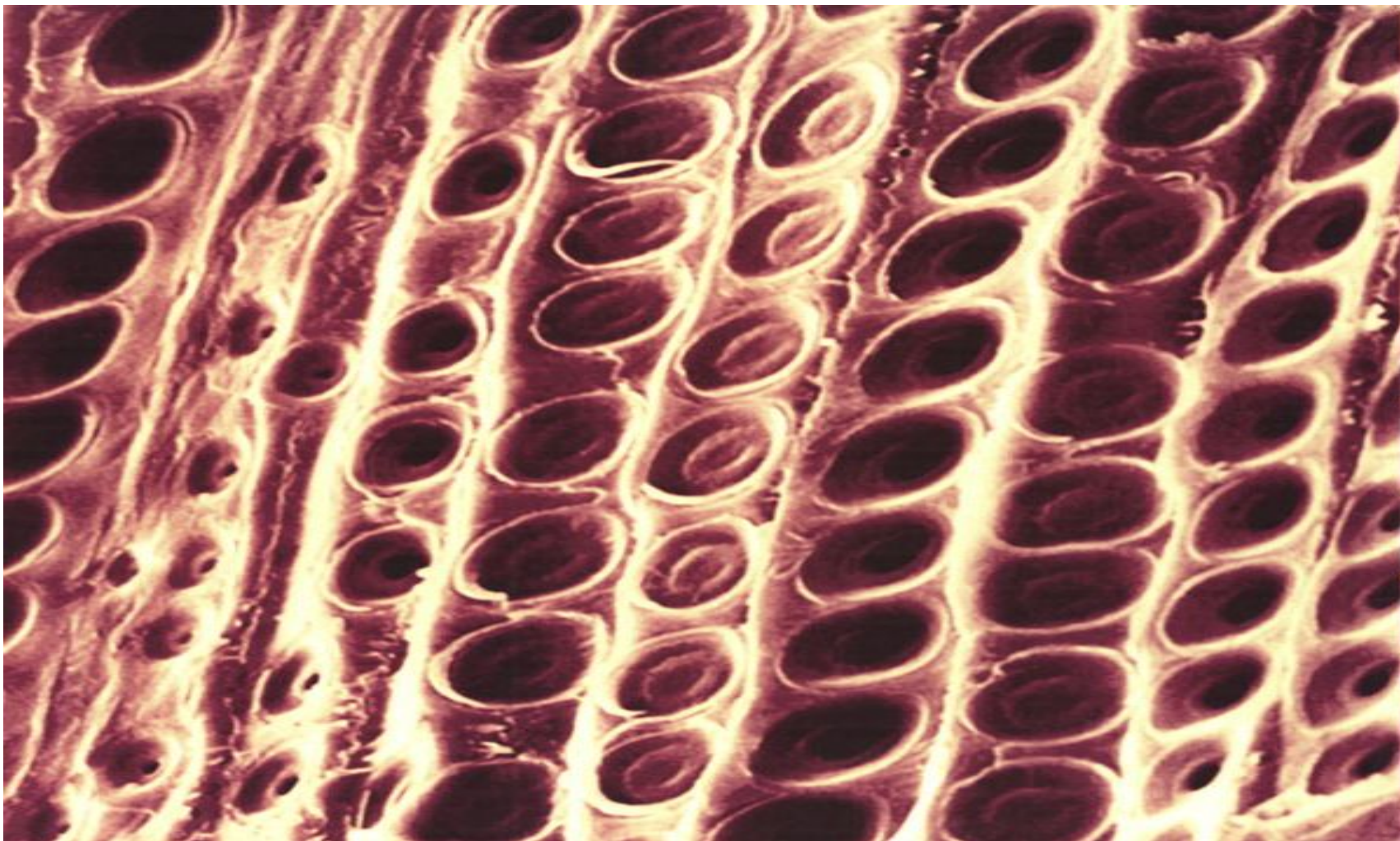

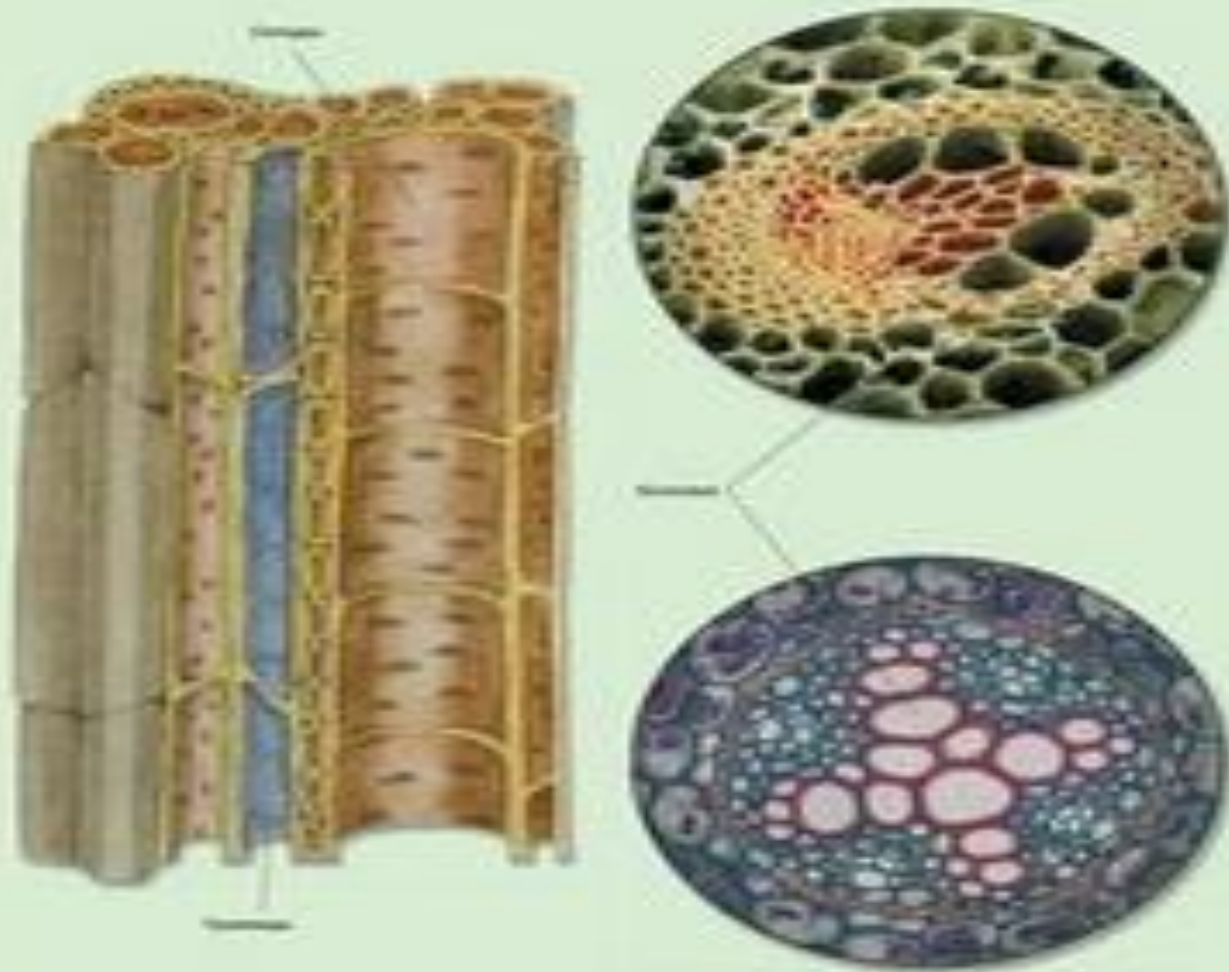
Судини (трахеї) — це довгі трубки, що формуються з багатьох розміщених одна над одною клітин, поперечні стінки яких руйнуються. Поздовжні стінки судин нерівномірно потовщені (здерев'янілі), цитоплазма відмирає.

Трахеїди — це видовжені клітини з косими поперечними перетинками, якими вони сполучаються одна з одною, утворюючи суцільний ланцюг. Як і трахеї, це мертві клітини з нерівномірно здерев'янілими стінками. Завдяки потовщенню трахеї і трахеїди протистоять стискуванню і розтягуванню.

Вертикальний зріз ксилеми хвойного дерева

ПРОВОДЯЩАЯ ТКАНЬ РАСТЕНИЙ (КОЛЛЕМА)

- Флоема як і ксилема є комплексною тканиною. Вона складається з
- ситоподібних трубок,
- паренхімних клітин,
- елементів серцевинних прегенів,
- механічних елементів.

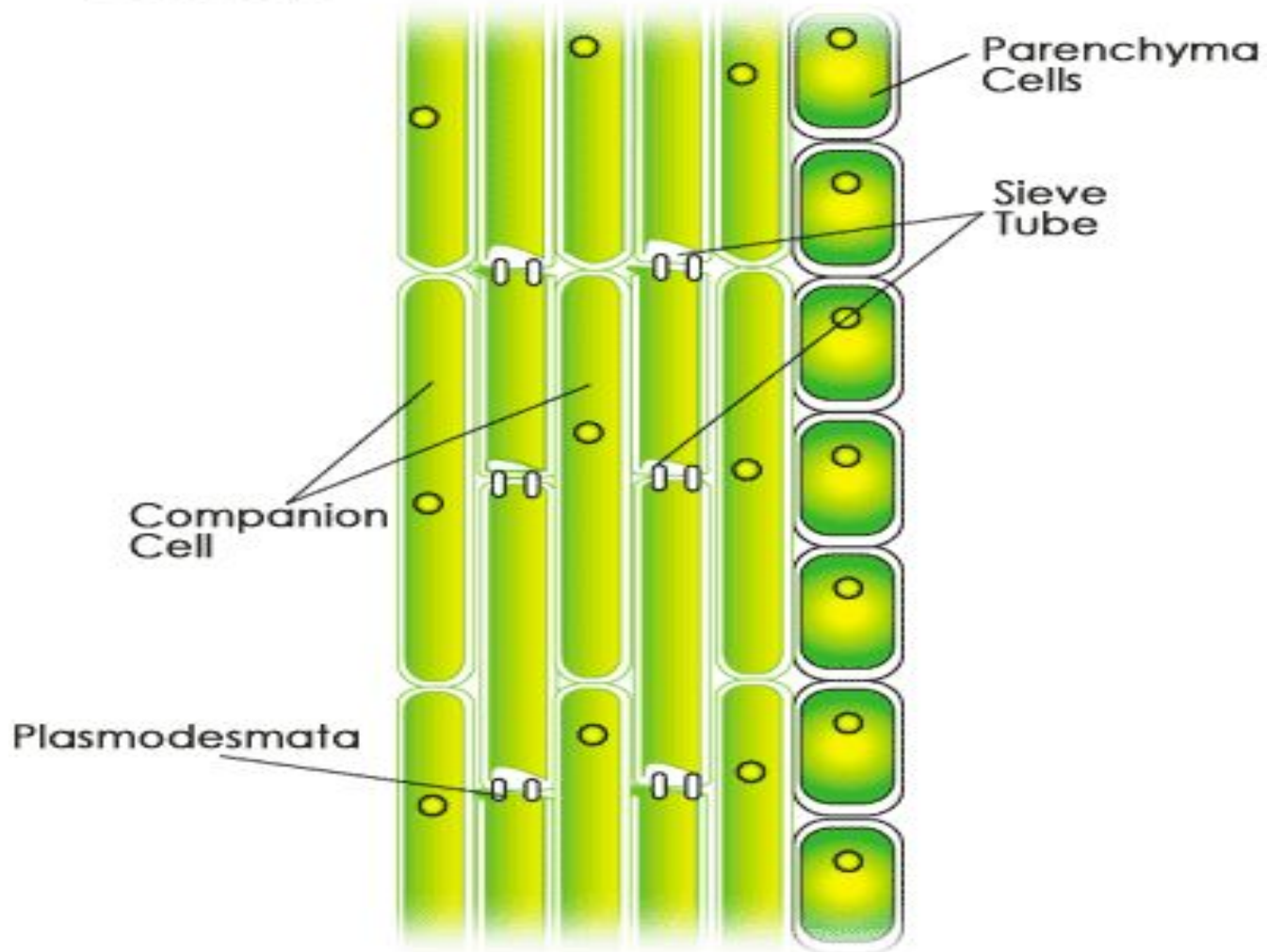

- Ситоподібні трубки – це живі видовжені позбавлені ядер клітини, які послідовно з'єднані між собою ситоподібними пластинками з великою кількістю пор.
- В стеблі флоема знаходиться зовні від ксилеми.

Phloem

- Судини , трахеїди і ситоподібні трубки разом з механічними і основними тканинами утворюють **судинно – волокнисті пучки.**

▣ *6. Видільні тканини та їх функції.*

- ▣ Видільні тканини служать для активного виділення з рослини різного роду структурних утворень, продуктів метаболізму та води.

- ▣ Молочники – це система видовжених клітин , по яких рухається сік молочно – білого чи жовтого кольорів, що має назву *латекс*.
- ▣ Залозисті волоски та інші утвори епідерми здатні виробляти ефірні олії , бальзами , смоли тощо.

□ *Ефірні олії – це суміш речовин різної хімічної природи. Завдяки сильному запаху вони приваблюють запилювачів , відлякують рослиноїдних тварин, пригнічують діяльність хвороботворних мікроорганізмів.*

- Смоли – це продукти життєдіяльності багатьох голонасінних і деяких покритонасінних рослин. Вони є сумішшю органічних речовин – кислот, спиртів.
- Служать для утворення захисного шару в місцях пошкодження поверхні рослин.

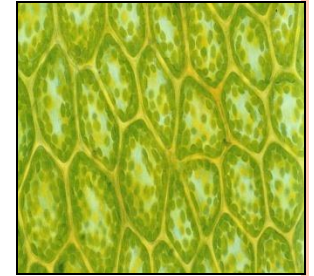
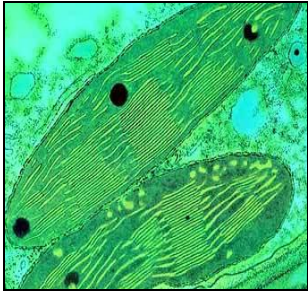
- *Нектарники* – видільні залози, які розташовані в квітці чи на різних частинах пагона, виробляють нектар, утворюють протоки, якими нектар виходить назовні.
- Нектар – водний розчин глюкози і фруктози.
- *Гідатоди* - це структури, які виділяють надлишкову воду в умовах зниженої транспірації і високої вологості.

Тип тканини	Будова	Функції	Зовнішній вигляд
Твірна тканина	Дрібні клітини , які здатні до поділу, з великими ядрами, вакуолей не мають	Дають початок клітинам всіх інших типів . Забезпечують ріст рослини.	
Покривна тканина	Живі і мертві клітини. Мають товсті і міцні оболонки Щільно сполучені між собою (Розрізняють два основні види покривних тканин: шкірку ,вкриту кутикулою ,та корок)	Захист від несприятливих умов, ушкоджень. Зв язок ,через продихи ,із зовнішнім середовищем	
Основна тканина	Живі клітини в яких містяться хлоропласти і запасуючі речовини	Утворення і накопичення поживних речовин	
Провідна тканина	Клітини живі та мертві які нагадують судини і ситоподібні трубки	Рух речовин	
Механічна тканина	Живі чи мертві клітини з потовщеними , здерев'янілими стінками. Часто мають вигляд волокон	Міцність і пружність	

Тканини рослин

Доповнити схему.

Основні тканини

??? тканини

??? тканини

??? тканини

??? тканини

??? тканини

Твірні тканини